

Hannes Alfvén: Nyårstal 1966

Talare

Hannes Alfvén
Fysiker

Datum

31 december 1966

Omständigheter

På nyårsafton 1966 höll fysikern Hannes Alfvén ett tal på Sveriges Radio.

- 1 Inom en timme slår klockan midnatt, och den stora årliga sensationen inträffar, att det gamla året är slut och det nya börjar.

Vad är det då som händer klockan 24? Egentligen ingenting. Nyår är endast ett
5 godtyckligt kritstreck på tidens väg. Vi ersätter vår dateringsreflex 1965 med den nya reflexen 1966, och det är ju kanske inte något så väsentligt. Varför stannar vi då ett ögonblick och låter nyårsklockorna ringa ut det gamla året och ringa in det nya? Vi stannar väl utan att reflektera så fort vi ser en stoppstriangel, och ett ögonblick senare dansar vi fram eller vinglar fram över strecket utan att fråga oss
10 varför det finns där. Men därav följer inte att vi kan undvara alla streck och alla stopptecken, utan dem skulle färden på livets väg bli alltför monoton och kanske alltför snabb. Vi måste ibland göra en paus och begrunda. Ska vi fortsätta rakt fram med ökad fart, eller ska vi vika av åt höger eller åt vänster? Är vi på väg dit vi verkligen vill, eller skulle vi hellre vända tillbaka, om vi nu kan
15 vända? För oss alla markeras väldigt stora stopptecken i vårt liv av personliga katastrofer, sjukdom eller olyckor som tvingar oss att diskutera igenom vår vardagstillvaro med oss själva. För vi det liv vi vill föra, eller skulle vi kunna lägga om det? Nöter vi ut våra krafter under jakt på världen som inte är annat än kattguld?

20

Det fanns en gång en engelsk författare som ironiserade över dem som kände
"the price of everything and the value of nothing", priset på allting och värdet av ingenting. Det är mycket som vi värderar högt: frisk luft, rent vatten, frihet från buller, och det som bara tittar på prislappar tar inte med sådant i sina
25 kalkyler. Och hur ska man egentligen kunna prissätta sinnets lugn och ro, frihet från stress och många andra verkligt värdefulla ting? Men låt oss nu se hela jorden med alla dess folk och alla dess problem på avstånd, sub specie aeternitatis, den avlägsnar sig från oss och vi betraktar den mot

30 vinternattshimlens stjärnmyriader. Den är en ganska liten himlakropp, men
samtidigt en ganska märklig himlakropp.

En gång i tiden var den steril, den bestod av klippor och vatten och en luft som
man inte kunde andas. Men för någon miljard år sedan inträffade en mycket
obetydlig men mycket skickelsediger händelse. Några molekyler
35 sammankopplades till ett komplex som kunde föröka sig och uppfylla jorden,
och snart täcktes hela jorden av liv som började omforma den. Havet började
kräla av levande varelser, klipporna blev täckta av lavar och mylla. Och
atmosfären gjordes om så att nya former av liv kunde leva och andas. Och för
varje nytt nyår hade livet antagit lite mer komplicerade former, tills just i våra
40 dagar den andra mycket märkliga händelsen har inträffat. Tekniken har blivit så
vändig att den antingen måste spränga jorden eller också utvidga sig i rymden
omkring. Men än så länge är vi begränsade till jordens omedelbara närhet.
Galaxerna är mycket avlägsna. Vi är fortfarande bundna till den sol som håller
oss vid liv. Och frågar vi hur det kommer att gå med den, och om det är mycket
45 stora framtidsperspektiven, ja då förirrar vi oss långt ut i rymderna och långt
fram i tiderna.

Men här får vi sätta punkt. Det är ju endast ett vanligt, enkelt nyår vi firar.

50

Källa

<div>Hämtat från Sverigesradio.se (2026-10-06)</div>

Taggar

Nyårstal

55

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/hannes-alfven-nyarstal-1966>

60

65